

GŁÓWNY INSPEKTOR SANITARNY

HŚ.NS.530.17.2020

Warszawa, dnia 13 maja 2020

**Pan
Adam Guibourgé-Czetwertyński
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu**

Szanowny Panie Ministrze,

nawiązując do pisma z dnia 16 kwietnia 2020 r., znak: DFE-V.321.3.4.2020.KSR 1113067.3562960.2765063, w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu *Programu Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu, dalej: Program*, w trybie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.) dalej: *ustawa ooś*, przedstawiam następujące stanowisko.

Przedstawiony *Program* jest planowany do realizacji w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Celem *Programu* jest złagodzenie zmian klimatycznych i zmniejszenie wrażliwości na zmianę klimatu.

Operatorem *Programu* jest Ministerstwo Klimatu we współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Podział zadań określa Porozumienie, na podstawie którego Ministerstwo Klimatu, jako Operator *Programu*, powierzając Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wykonanie zadań związanych z wdrażaniem *Programu*, nadzoruje ich realizację.

Głównym źródłem finansowania *Programu* są fundusze pochodzące z dwóch instrumentów finansowych, tj. Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MFE OG) oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF), przy wsparciu budżetu krajowego.

Zasadniczym celem Funduszy Norweskich i Funduszy Europejskiego Obszaru Gospodarczego jest zmniejszanie różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem.

W *Programie* wskazano trzy obszary programowe:

1. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja.
2. Środowisko naturalne i ekosystemy.
3. Efektywność energetyczna i energia odnawialna.

Wsparcie w ramach *Programu* ukierunkowane jest przede wszystkim na działania związane z poprawą jakości powietrza (w tym rozwijanie lokalnych systemów ciepłowniczych oraz kogeneracji), termomodernizację szkół, zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, w tym energii geotermalnej oraz energii z małych elektrowni wodnych, a także na przeciwdziałanie zmianom klimatu, czy poprawę stanu środowiska naturalnego i ochronę przyrody (w tym przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu inwazyjnych gatunków obcych).

O wsparcie w ramach *Programu* będą mogły ubiegać się, w zależności od naboru, m.in. jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe, przedsiębiorcy (m.in. przedsiębiorstwa przemysłowe, spółki komunalne, w tym producenci energii i ciepła, czy właściciele małych elektrowni wodnych).

Poza otwartymi naborami wniosków, *Program* przewiduje wsparcie w ramach trzech oddzielnych projektów predefiniowanych, czyli ustalonych między stronami na etapie negocjacji *Programu*, dla obszarów związanych z mapowaniem usług systemowych, budową zdolności administracyjnych w obszarze energii geotermalnej oraz wzmocnieniem oceny przenikania zanieczyszczeń z powietrza.

Celem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której opracowuje się prognozę oddziaływania na środowisko, jest m.in. przeanalizowanie, w jaki sposób i w jakim stopniu realizacja ustaleń projektowanego dokumentu może powodować negatywne lub pozytywne skutki w środowisku. Chociaż działania przewidziane w projekcie *Programu* mają wpłynąć na złagodzenie zmian klimatycznych i zmniejszenie wrażliwości na zmianę klimatu, to jednak rodzaj planowanych inwestycji może powodować oddziaływania niekorzystne dla środowiska.

W związku z powyższym, w opinii Głównego Inspektora Sanitarnego, prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu *Programu*, powinna zostać sporządzona zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 *ustawy ooś*, a w zakresie kompetencji Głównego Inspektora Sanitarnego, dać rzetelną ocenę oddziaływania na stan zdrowia ludzi, w szczególności w aspekcie:

- narażenia na hałas, wibracje i zanieczyszczenia powietrza;
- zagrożeń dla ujęć i źródeł wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z uwzględnieniem obszarów stref ochronnych tych ujęć;
- zagrożeń dla wód podziemnych, w szczególności Głównych Zbiorników Wód Podziemnych zlokalizowanych na terenie kraju (należy uwzględnić nakazy, zakazy i ograniczenia związane z ochroną zasobów wody);
- zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie, zwłaszcza na terenach zabudowy mieszkaniowej/siedlisk ludzkich, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży (jednostki oświatowe) oraz terenach rekreacyjno-wypoczynkowych;
- zapewnienia odpowiednich standardów jakości powietrza atmosferycznego.

Prognoza powinna odnosić się do pełnej wersji projektowanego dokumentu i obejmować wszystkie planowane działania mogące znacząco oddziaływać na środowisko zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji. Jeżeli na dalszym etapie prac projekt dokumentu zostanie rozszerzony o dodatkowe zapisy, istotne z punktu widzenia adekwatności strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, również powinny zostać uwzględnione w prognozie.

Dodatkowo, ze względu na skalę przedsięwzięcia, należy zwrócić szczególną uwagę, aby opracowana prognoza oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego *Programu* zawierała rzetelnie sporządzone streszczenie w języku niespecjalistycznym, pozwalające wszystkim zainteresowanym, także tym nieposiadającym specjalistycznej wiedzy z zakresu ochrony środowiska, zapoznać się z wynikami i wnioskami z oceny.

Ponadto, w przypadku zidentyfikowania ryzyka wystąpienia negatywnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi, związanych z realizacją działań przewidzianych w *Programie*, należy w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu *Programu*, w sposób szczególny odnieść się do możliwych metod ich skutecznej eliminacji bądź maksymalnego ograniczenia.

Co więcej, należy mieć na uwadze, iż stosownie do brzmienia art. 3 ust. 2 *ustawy ooś*, ilekroć w ustawie jest mowa o oddziaływaniu na środowisko, rozumie się przez to również oddziaływanie na zdrowie ludzi.

Z poważaniem

z up. Głównego Inspektora Sanitarnego
Grzegorz Hudzik
Zastępca Głównego Inspektora Sanitarnego

/dokument podpisany elektronicznie/